

JAARVERSLAG 2018

STICHTING LANDSCHAPSBEHEER BOXMEER

Inhoud

Doelstelling en historie
Bestuurssamenstelling
Bestuursverslag 2018
Activiteitenverslag 2018

Doelstelling en historie.

De Stichting Landschapsbeheer Boxmeer (SLaBox) is op 28 oktober 2009 opgericht. Doelstelling is het leveren van een bijdrage aan behoud en beheer van natuur en landschap in de gemeente Boxmeer, met veel nadruk op de Maasheggen. Belangrijk daarbij is de inzet van meerdere vrijwilligersgroepen en een goede samenwerking met andere betrokken organisaties, waar onder het IVN De Maasvallei.

De organisatie van het jaarlijkse NK Maasheggenvlechten is de bekendste publieksactiviteit. Het NK is gericht op betrokkenheid van burgers en bestuurders bij behoud en beheer van de Maasheggen. Ook voor de schooljeugd in de regio is het NK hét jaarlijkse natuuroutje.

Door SLaBox worden sinds 2013 stroken of kleine percelen grond aangekocht en daarna duurzaam beheerd.

Bestuurssamenstelling december 2018

Voorzitter	Ruth Bakkenes
Secretaris	Theo van Lankveld
Penningmeester	Theo van Bracht
Leden	Bert Guntlisbergen Marius Grutters

Bestuursverslag 2018

Het bestuur vergaderde in maart, mei en oktober. De belangrijkste punten waren:

- Het financieel overzicht over 2016. Er is een bestemmingsreserve ter grootte van €105.000 van de Algemene Reserve afgesplitst voor aankoop en inrichting van hegstroken en kleine percelen in het Maasheggengebied. Ruth Bakkenes is Slabox-vertegenwoordiger in het Maasheggenoverleg en ziet uit naar mogelijkheden in (vooral) de kerngebieden Loerangel en het Cultuurhistorisch Monument.
- Het Jaarverslag 2017 en de Jaarrekening 2017 werden beide vastgesteld en gepubliceerd op de website, teneinde open en breed te informeren naar vrijwilligers en externe relaties. Hiermee wordt tevens een stap gezet naar een ANBI-status in 2019.
- De organisatie van het NK Maasheggenvlechten. Theo van Lankveld speelt een hoofdrol bij de organisatie van het NK Maasheggenvlechten van NK2019.
- We blijven veel aandacht geven aan veiligheid bij vrijwilligerswerk en aanschaf van veiligheidsmateriaal.

Contacten.

Het bestuur onderhield veel goede contacten met Gemeente Boxmeer, Staatsbosbeheer, Brabants Landschap, Waterschap Aa en Maas, IVN De Maasvallei, Coördinatiepunt Landschapsbeheer, VNC, enz.

Vrijwilligers.

SLaBox kan functioneren door de inzet van vrijwilligers, die veelal ook de status hebben van vrijwilliger van IVN en Staatsbosbeheer. Er zijn via SLaBox thans drie groepen vrijwilligers actief. Dit zijn de Loerangelgroep (coördinator Ruth Bakkenes), de Werkgroep Oeffelt (coördinator Toon Grutters) en de Bosgroep Loonse Duinen (coördinator Coen Hofmans).

Op de [website](#) staat meer informatie over deze groepen.

Daarnaast zijn er nog veel “losse” helpers.

Jaarlijks wordt verslag uitgebracht van de verrichte werkzaamheden in een bijeenkomst van alle werkgroepen van IVN De Maasvallei.

Financieel.

De financiële middelen die, na aftrek van kosten, beschikbaar komen door dienstverlening aan derden (Staatsbosbeheer, Provincie, gemeente Boxmeer, Brabants Landschap, Waterschap Aa en Maas en particulieren) en uit ontvangen subsidies worden conform de doelstelling van SLaBox gebruikt voor de aankoop en beheer van hegstroken of kleine percelen in het Maasheggebied. In 2018 helaas geen voortgang met aankopen, maar naar verwachting wel in 2019. Per ultimo 2018 heeft SLaBox 1,6 ha grond in bezit, op 4 locaties.

In 2018 was er een positief resultaat van ruim €20.000, en dit bedrag wordt toegevoegd aan de Reservering voor Aankoop Gronden.

Website.

De website wordt beheerd door Bert Guntlisbergen. Er is een link met de website Maasheggen.nl, waarbij Slabox op de startpagina staat. In ca. 3 maanden rond het NK Maasheggenvlechten staat dit evenement op de voorgrond.

Activiteitenverslag 2018

De activiteiten waren:

- het 13^e NK Maasheggenvlechten
- regulier beheerswerk op “vaste” locaties

- en verder nog diverse "overige" activiteiten.

Het 13^e NK Maasheggenvlechten

Op de 2^e Zondag van maart 2018 werd het 13^e Nederlandse Kampioenschap Maasheggenvlechten gehouden, bij Oeffelt. Mooi weer en ongeveer 150 vlechters, 150 vrijwilligers en ca. 4000 bezoekers. Er was weer een uitgebreid nevenprogramma met koeien, kalveren, paarden, pony's, demonstraties, infostands enz., alles gratis.

Ongeveer 45 teams namen deel aan de wedstrijd, totaal ongeveer 150 geoefende heren en dames die inmiddels de authentieke wijze van Maasheggenvlechten kennen. De betrokkenheid met de Maasheggen en het NK is groot bij veel bewoners van de regio. Honderden kinderen scharrelen rond tussen de heggen, rijden op pony's, nemen deel aan allerlei andere activiteiten. Het NK is ook dé jaarlijkse ontmoeting van groene mensen geworden, ook van Staatsbosbeheer, Brabants Landschap en het Waterschap. Ook de politiek is betrokken, zeker door de deelname van college-teams van Boxmeer en Cuijk en een Provincie-team met Gedeputeerde. Het team van de familie Coenen uit Oeffelt won de Gouden Hiep.

Voorafgaand aan het NK konden de vlechters bij oefensessies het oude ambacht aanleren, onder leiding van ervaren instructeurs o.l.v. Marius Grutters. Arnold Jansen trad op als coördinator van deze oefensessies. De wedstrijdvoorbereiding werd verzorgd, op de vrijdag voor het NK, als NL Doet vrijwilligersdag.

Overloon

Het is alweer 8 jaar geleden dat de Bosgroep is opgericht. Aanvankelijk was de groep 9 man groot, maar inmiddels is het aantal leden ruim verdubbeld. Op de tweewekelijkse woensdagochtend is door de Bosgroep Loonse Duinen weer veel werk verzet bij de Jeneverbesstruwelen. De beheersaanpak bij de Jeneverbes is succesvol, bramen worden beperkt, de verjonging zet door, de jonge plantjes die de groep monitort doen het goed! Ook op enkele heidevelden worden zaailingen bestreden. Daarbij is inmiddels ook assistentie van een kudde schapen gekomen. Verder was de Bosgroep ook actief met de controle van bestaande wandelroutes en de knooppuntenroutes.

In de zomer werd een mooie herdenkingszithoek gerealiseerd met een schenking van de familie Huisman.

Aan de landelijke Natuurwerkdag werd weer deelgenomen, voor de 4^e keer, en inmiddels een traditie. Waarbij de Bosgroep samenwerkt met ongeveer 25 jeugdleden met leiding van Scouting Overloon en enkele andere IVN-vrijwilligers. Met zaagjes en takkenscharen werden berkjes en Amerikaanse eikjes nabij de jeneverbesstruwelen verwijderd.

Loerangelgebied

De Loerangelclub die inmiddels uit 20 personen bestaat is veelal actief in dit gebied, sinds 2009. Elke dondermorgen wordt er gewerkt, en in 2018 werden ongeveer 1200 werkuren gescoord. Naast de werkzaamheden in dit gebied is de club ook werkzaam bij diverse van de andere in dit verslag genoemde werkzaamheden.

De in 2014 verworven grond (1,2 ha randen en hoeken) werd in het voorjaar 2015 ingericht. Voor de inrichting en voor het beheer 2015-2021 ontvangen we een Stika-subsidie.

- Bij de 300 m nieuwe heg nabij het fietspad is in zomer weer haagwinde verwijderd.
- Bij de grote nieuwe poel kreeg de bloemrijke rand de jaarlijkse maai- en opruimbeurt. Bij de poel veel sporen van dassen, ree en vogels.
- De akkerranden, ca 1 ha, werden weer ingezaaid met graan-kruident-mengsel. Heel mooi in de zomer (veel passerende fietsers) en voedselrijk voor vogels in de winter. Door de koude-periode vlak na het zaaien was de rand wat minder mooi dan vorig jaar, en hadden we veel akkerwinde en akkerdistel.
- De mooie houten bank met infobord bij het fietspad wordt veel gebruikt, evenals het nabijgelegen wandelpad. Er is regelmatig gemaaid en helaas ook veel vuilnis geraapt.
- De overige 600 m bestaande heggen zijn deels bijgewerkt en ingeboet.

Bij andere grondeigenaren bij de Loerangel zijn heggen gesnoeid en gevlochten (Bakkenes, Wientjes, gemeente Boxmeer, Rijkswaterstaat). In totaal beheren we nu ongeveer 4 kilometer heg in dit gebied.

Met de provincie en veehouder Rongen is een afspraak gemaakt over pacht en teelt van luzerne van 2016-2018 op de 7 ha grond tussen onze randen in het Loerangelgebied.

Met de vrijwilligers van de Loerangelclub en met groepen van de IVN-jeugd en basisschool de Weijerwereld werden in het gebied rondom de Loerangel ruim 2000 struiken geplant, inboet van slechte stukken heg. Dit was een pilot-project van het Herstelplan Maasheggen, met de gemeente Boxmeer en met steun van de provincie. In de komende jaren gaat de Loerangelclub deze nieuwe aanplant vrijhouden van verstikkende klimmers zoals bramen, hop, e.d.

Met de projectontwikkelaar van Maashaeghe, woningbouw op het terrein van het vroegere Maasziekenhuis, heeft Slabox een overeenkomst over het beheer rondom de dassenburcht. Ook de Dassenwerkgroep en Das en Boom zijn daarbij betrokken. We zijn in 2017 gestart met onderhoud van dit gebied dat nabij de Slabox-stroken ligt. O.a. snoeien langs het nieuwe raster en opschonen bij de nieuwe aanplant op de dassenwal aan de westkant. Met hulp en advies van Frits Gielissen, boomspecialist, zijn enkele half omgewaaide bomen geveld, en enkele bomen geringd.

Er is sprake van een goede bewoning van de dassenburcht.

Met het Waterschap zijn afspraken gemaakt over het beheer van de mooie gevarieerde heg met knotbomen aan de Loerangelsestraat en de controle op gravers aan de dijkvoet. Voorts heeft het Waterschap op ons verzoek de oude peppels naast de dijk weghalen, en Slabox heeft met steun van het Waterschap deze bomen vervangen door 9 fruitbomen, een heuse mini-boomgaard. Deze gaan valfruit opleveren voor de buren, de dassen. Slabox zal deze fruitbomen verder gaan beheren.

Oeffeltse Weiden

Bij Staatsbosbeheer werd voor en tijdens het NK ca. 700 m heg gevlochten.

Op percelen bij natuurgebied Grutters werd in 2016 een oude heg vakkundig gerestaureerd. Deze heggen bevatten monumentale meidoorn en wegedoorn van honderden jaren oud die in het verleden tot palen gesnoeid zijn. Deze werden bevrijd van opdringerige struiken zoals vlier, braam en sleedoorn. Daarna werden de gaten in de heg ingeboet met jonge struikjes. De heg ontwikkelt zich goed, en de aanpak wordt ook beschreven in het nieuwe boek van Marius Grutters. Ook in 2018 werden stukken heg gerestaureerd en ingeboet.

Diverse recent gevlochten heggen werden geknipt, met de door Slabox aangekochte accu-heggenscharen. Pas gevlochten heggen maken als reactie op het vlechten lange scheuten aan bovenop de heg. Om de heg te stimuleren om ook aan de onder- en zijkant nieuwe scheuten te vormen, worden de nieuwe scheuten de eerste 2 jaar na het vlechten geknipt. Ook worden ruigtekruiden aan de basis van de heg verwijderd. Na 2 jaar kunnen de vlechtheggen als mooie dichte struweelhagen uitgroeien.

De Werkgroep Oeffelt is vooral in dit gebied actief. De werkgroep bestaat uit 12 personen, waarvan liefst 4 gebroeders Grutters. Men werkt in herfst en winter meestal 2-wekelijks op vrijdagmiddag, en voert ook beheerswerk uit voor Staatsbosbeheer in de Oeffelter Meent.

Groeningen nabij de Maas

Op de in 2014 verworven strook van 0,3 ha is weer een graan-kruiden-mengsel ingezaaid, en dit geeft een natuurrijke ruigte-strook naast het fietspad.

Op een nabijgelegen perceel (Rijkswaterstaat) hebben we in het kader van het IGP Maasheggen 250 m nieuwe heg geplant. In 2016 en 2017 hebben we deze heg bevrijd van klimplanten, en de ontwikkeling van deze heg is heel goed.

Natuurstrook Oude Maas Beugen

Deze strook van 9x160 m is aangekocht in 2013. Met de buurman (noord) is een afspraak over gebruik van een deel van de strook en het beheer van de heggen die liggen tussen onze strook en terrein van Staatsbosbeheer. Met deze aanpak is er een soort Ecologische Verbindingszone ontstaan tussen de Maasoever van Rijkswaterstaat en het gebied van Staatsbosbeheer.

Het wandelpad over de strook wordt jaarlijks gemaaid.

De grensheg (een struweelheg) is fors gesnoeid. Overleg met de buurman (zuid) over deze grensheg is niet gemakkelijk en daarom is, geheel op onze grond, in 2016 een nieuwe heg naast de bestaande geplant, die in de toekomst als breed struweel kan uitgroeien. We hopen de verbindingzone in 2019 nog verder uit te breiden door aankoop van meer stroken en heggen in dit gebied.

Roovergaard

Deze kleine boomgaard bij Sluis Sambeek is in 2014 aangekocht. O.l.v. chef bôggerd Ger Holtermans zijn de fruitbomen weer gesnoeid en de heg langs de weg bijgewerkt. In 2018 zijn enkele in slechte staat verkerende bomen vervangen door nieuwe hoogstamboompjes. De naastgelegen strook van de Gemeente Boxmeer is in 2017 middels een langlopende gebruiksovereenkomst aan de boomgaard toegevoegd. Dit nieuwe stuk is in 2018 ingericht met een heg langs de weg, 7 nieuwe hoogstam-fruitbomen, en 9 bessenstruiken.

Schraalzand

In dit gebied nabij industrieterrein Saxe Gotha trachtten we samen met de eigenaar (gemeente Boxmeer) een stuk eikenhakhoutcultuur te herstellen. Het project is tot nu toe niet erg succesrijk. Droogte en brandstichting waren slecht voor de jonge aanplant van honderden eikjes. In voorjaar 2018 hebben we met leerlingen van De Bonckert weer 200 eikjes geplant, maar door de droge zomer zijn ze nog niet erg gegroeid...

Plas-dras bij Oeffeltse Raam, Sambeeksedijk

In dit terrein van de gemeente werken we jaarlijks 1 of 2 maal. Stukjes bosrand zijn terug gezet en de oeverstrook vrijgemaakt van wilg/els/enz. De brandrode grazers helpen met de jonge opslag verwijderen. Het plas-dras-stuk groeit wel langzaam dicht en een keer een grote beurt met afplaggen zal nodig zijn.

Vistrap Oeffeltse Raam bij het Snepke

Op dit terrein van het Waterschap (vistrap) en Brabants Landschap (poelen en terrein) werken we jaarlijks 2-3 maal aan het beheer van oevers en bosrand. In 2018 zijn de oevers van de vistrap en de poelen weer goed vrijgemaakt. De bever maakte het weer extra interessant. Een stuk bosrand is weggekapt door ons en door de bever, en de strijd tegen een stuk Japanse Duizendknoop bij de beek is succesvol.

Fietspad Maasheggen (Oeffelt-Vierlingsbeek)

Van mei-november snoeien we hinderlijke takken weg, ten behoeve van de fietsers, in opdracht van de gemeente Boxmeer. Machinaal snoeien in de zomer (onnodig drastisch en gevaar voor bacterievuur besmetting) is hierdoor niet nodig. De werkgroep Oeffelt verzorgde in 2018 weer het traject Oeffelt-Beugen, de Loerangelclub het traject Beugen-Vierlingsbeek met hulp van enkele IVN-ers uit Vierlingsbeek op het traject Groeningen-Vierlingsbeek.

Poelen van Staatsbosbeheer

Er zijn afspraken gemaakt over het jaarlijks opschonen van een tiental poelen van Staatsbosbeheer door de Oeffeltse vrijwilligers en de Boxmeerse Loerangelclub.

Jaarlijks wordt een deel van de opslag van o.a. wilg, riet en lisdodde weggehaald om te voorkomen dat de poelen geheel dichtgroeien. Hierdoor kunnen de poelen in het voorjaar snel opwarmen waardoor eieren en larven van amfibieën zich goed kunnen ontwikkelen.

In een poel achter Vortum is weer veel tijd besteed aan het bestrijden van een woeker-exoot, parelvederkruid. Het is twijfelachtig of we er definitief vanaf komen. Bij 2 poelen bij Boxmeer en Vortum werd door de Loerangelclub ook een stuk heg gevlochten, en deze vlechthekken worden jaarlijks bijgewerkt t.b.v. de lichtinval in de poelen. Het poelenwerk is nu een vaste jaarlijkse routine geworden in september/oktober. Het zichtbare resultaat van de jaarlijkse inspanning wordt als zeer stimulerend ervaren.

Overige activiteiten:

De overige activiteiten zijn de volgende:

- Voor Brabants Landschap werd een strook bij de Vilt in Beugen opgeschoond met de hulp van 25 Nutreco-medewerkers in het kader van hun jaarlijkse Community-day.
- Bij het Pontipad achter de Vortumse Bergjes werd een stuk heg gevlochten en een aantal mooie doorkijkjes gemaakt.
- Door de Loerangelclub werd weer tweemaal een groep van het Elzendaalcollege ontvangen in de Maasheggen. In voorgaande jaren werden stukken heg geplant naast het fietspad tussen Loerangel en Sluis Sambeek. In 2018 werd door leerlingen een inventarisatie gemaakt van de kruiden rondom de jonge aanplant, die daarbij tevens mooi vrij werd gemaakt van opslag.
- Tussen Kerst en Nieuwjaar worden door Slabox wilgen geknot op een EVZ-strook van Waterschap Aa en Maas nabij de Campina-fabriek. In 2018 niet, een rustjaar, we laten ze doorgroeien tot Kerst 2019.
- De organisatie van de controle op Bacterievuur in de Maasheggen is veranderd, en de inzet van professionals is teruggebracht. Door inspanning Slabox, in overleg met de partners in het Maasheggenoverleg wordt dit gat nu gedicht door Slabox. Leden van de Oeffeltse groep en de Loerangelgroep controleren het gebied tussen de Sambeekse Maasstraat en de weg Oeffelt-Gennep op bacterievuur. Kleine besmettingen worden direct weggeknipt en grote besmettingen worden geruimd in overleg met de eigenaar van de heg. De vrijwilligers werden nogmaals op een cursusochtend geïnstrueerd door Riny van Wanrooy van NAK Tuinbouw.